

Van de makers van Lokerse Liekskes

Wat wordt het?

- Een rijk geïllustreerd boek en een tentoonstelling over het caféleven in Lokeren
- Verhalen van vandaag:
 - de hoogdag
 - de cafébaas
 - de toogklant
 - de muurbloem
 - de passant
 - het biljart, de spaarkas, de lambrisering en de stoelen
 - de supportersclub
 - ...
- Verhalen van vroeger
 - Straf
 - Straffer
 - Strafst
- Foto's, objecten, tekeningen, documenten, plannen, reclam... van de negentiende eeuw tot nu

Wat wordt het niet?

- een opsomming van alle cafés van Lokeren
- de verzekering dat alles vroeger beter was
- een prentjesboek met onderschriften

Maar dus:

Boeiende verhalen, gemarineerd in de geschiedenis en het sociale leven van de Lokerse wijken en buurten.

Wanneer:

- Lancering Boek december 2020
- Een tentoonstelling in het Stedelijk Museum

Dec 2020 – mei 2021

“Het is 1908. Laten we zeggen dat het herfst is en avond. In de Lokerse huizen is het stil. Heel stil. Iedereen heeft die avond de hielen gelicht en is naar zijn favoriete café getrokken. Alle huizen zijn leeg. Vrouwen, kinderen, bejaarden, boeren, arbeiders, nijveraars, zuigelingen, notabelen en honerlijders... niemand is thuis gebleven.

Laat ons ook afspreken dat we niet weten waarom. Een mens heeft zo zijn redenen. Of zoiets ooit écht gebeurd is? Hoogstwaarschijnlijk niet. Maar we weten wel hoeveel mensen er in elk café zouden hebben gezeten, aangenomen dat ze zich perfect hebben verdeeld over de herbergen, estaminets, afspanningen en dranklokalen die voor handen zijn die avond.

In elk café zitten 32 mensen, de waard inclusief.

Lokeren telde toen namelijk
ongeveer 27.000 inwoners
en 850 cafés...

In het kleine decennium tussen de eeuwwisseling en de telling van 1908 zijn er weer 50 café's bijgekomen. Veldwachter Schatteman telt er 73 in zijn wijk alleen al. En dat is niet alles want naast die cafés is het politiekorps van toen zich ook bewust van 16 brouwerijen. Dat is de helft al maar van een kleine tien jaar eerder. De klad zit er dan al in.

Er is veel veranderd. Er zijn veel minder cafés en ze zien er vandaag anders uit. En toch blijven ze het straatbeeld mee bepalen. Een levende stad wordt nogal eens afgemeten naar het aantal terrasjes op haar pleinen of naar de waas die op de vensters hangt in de winter, een fenomeen dat met de introductie van het dubbel glas zeldzamer is geworden.

Cafés waren (en zijn) meer dan drankgelegenheden in de geschiedenis van een stad als Lokeren. Het waren ontmoetingsplaatsen, vrijplaatsen (waar de pastoor weinig of geen invloed had), waar aan verdriet, handel, politiek en vertier werd gedaan, waar mensen samen kwamen, vierden en rouwden. Cafés hielden buurten samen en trokken gezinnen uit elkaar.

Het waren vluchthuizen uit te kleine woonsten, te grote families, broeihaarden voor revolutionaire gedachten, 'lokalen' voor het verenigingsleven, schrijnen voor sporthelden, en opvangcentra voor eenzamen waar de geest meer dan nuttig verdoofd werd en de stemmen versterkt. Er werden geboortefeesten en rouwkoffietafels georganiseerd, boeken geschreven en verscheurd.

Dit is een plan voor een boek over het caféleven van Lokeren, en meteen ook een stuk sociale geschiedenis van de stad en haar wijken en buurten.

In het boek willen we een stukje van die geschiedenis schetsen van het cafébezoek in Lokeren aan de hand van **historisch onderzoek en archieven, rijkelijk geïllustreerd met oude foto's en documenten.**

Daarvoor gaan we een zoektocht door de **archieven** aan en **interviewen** een aantal mensen die hun leven hebben doorgebracht in het Lokerse caféleven (als waard, waardin, klant, leverancier, ordehandhaver...).

We vertellen die verhalen vandaag. Vanuit elke buurt of wijk maken we reportages die zich vandaag afspelen op bijzondere momenten van het café of het leven van die buurt. Aan de hand van die reportages worden de oude verhalen opgerakeld, komen de mensen aan het woord en zien we de stad veranderen, waar de fabrieken weggemaaid werden, de passanten strandden en de tooghangers hun eigen kontaktdruk in hun barkruk hadden gesleten.

We mikken op twee resultaten:

1. Het eerste resultaat is een rijkelijk geïllustreerd boek (genre Lokerse Liekskes, Straten van Lokeren) dat in een levendige reportagestijl het vandaag, gisteren en morgen meegeeft.
2. Een grote tentoonstelling in het Stedelijk Museum van december 2020 tot mei 202

Duivenlokaal en Afspanning Café De Fontein op het Vrijheidsplein. De mevrouw staat in het deurgat van haar café naast de aankondiging in krijt van haar grote troef op dat moment. Er is een 'Televisie' in huis en die zondag is er een "Internationaal Variétéprogramma" te bewonderen. Het toestel dat nu nog veel volk lokt zal snel de oorzaak zijn van het verdwijnen van heel wat herbergen

Hoe we dit willen aanpakken:

- We doen dit niet zomaar lukraak, maar we gaan ook geen volledig repertorium van alle Lokerse café's opstellen.
- We gaan te werk van buurt tot buurt - elk met zijn eigenheid - en gaan op zoek naar hoe de wijken veranderd zijn, en met hen het karakter, het publiek, de inrichting, het drankgebruik en de inplanting van de café's.
- We doen dat aan de hand van anekdotes en verhalen op de cafévloer zelf. Hoe veranderen café's en buurten als de industrie verdwijnt? Als er nieuwe woningen bijkomen? Als de maatschappij verandert. Wat als de technologie verschuift (televisie, facebook,...)?
- Wat als er sluitingsuren ingevoerd worden of de dronkenschap strenger beteugeld wordt?
- Daarom gaan we vandaag op zoek naar de cafés en caféverhalen die symbool staan voor een verhaal, een evolutie, een groep mensen of een veranderingsproces .
- We maken geen expliciete portretten van cafés, maar nemen hen op in een algemeen verhaal van het cafébezoek. Tussendoor geven we zoveel mogelijk informatie mee.
- In de marge kunnen ook wel enkele bijzondere inhouden extra in de verf zetten:
 - Sportcafés (Piet van Theemsche, Roger De Neef, Lubanski, Hooheboom, Den Bokser)
 - Het meubilair van de cafés
 - Sterke verhalen
 - De namen van de cafés
 - De beteugeling der dronkenschap
 - Jongerencafés
 - Verenigingen op café
 - Duiven
 - Bolling
 - Schieting
 - Sportverenigingen

Initiatiefnemers

Paul De Schepper en Gerry De Mol
Makers van o.a. Lokerse Liekskes

i.s.m.

Gemeentelijke Cultuurraad (o.v.)
Stedelijk Museum Lokeren (Leen Heyvaert, curator)

Contact:

Paul De Schepper: pauldes2@telenet.be

Gerry De Mol: gdemol@flimnap.be

